

"... μετά αδελφικᾶς ἡμῶν προσήσεις δὲν ἐλείψαμεν θά
 δώσωμεν καὶ τῇ ὑμετέρᾳ μακαριότητι τὴν εἴδοσιν ταύτην
 ὅτι πρὸ δύο ἡμερῶν πρὸ τοῦ νὰ ἐξωσθῇ ὁ πρὸ ἡμῶν Καλλίνι-
 κος ἐξελέγημεν ἡμεῖς ὑπὸ πάντων τῶν συναδέλφων ἁγίων ἀρχιερέων, εὐγενε-
 στάτων ἀρχόντων καὶ ὅλων των χριστιανῶν εἰς τό νὰ ἀνσλάβωμεν τὴν πα-
 τριαρχικὴν διοίκησιν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, τὴν ὁποίαν λαίτοι μὴ θέ-
 λοντες, καθὰ Κύριος οἶδεν, μὴ ἡμπορῶντες δέ πάλιν νὰ ἀποφύγωμεν τοῦτο,
 ὡσάν ὅπου ὅλοι κοινῶς ἐπέμενον, τό ἐδέχθημεν ρίψαντες ἀπάσας τὰς ἐλπί-
 δας μας εἰς τόν ἅγιον θεόν εἰς τό νὰ μᾶς ἐνδυναμώσῃ νὰ κυβερνήσωμεν
 καὶ νὰ οἰκονομήσωμεν τὰ τῆς ἁγίας αὐτοῦ ἐκκλησίας καλῶς καὶ θεαρέστως.
 Καί μετὰ τὰς δύο ἡμέρας ἐφορέσαμεν τό καθῆδρι συγκοινησάντων ἐπὶ
 τούτῳ πάντων τῶν πολυχρονίων ἡμῶν ἀδελφῶν, καὶ ἐξορίσει τοῦ πρὸ ἡμῶν
 εἰς τὴν Λῆμνον· ἥδη δέ ὑπερόριος αὐτῆς ἐγένετο εἰς τό Σιναιον ὄρος·
 ὅστις ἀποκομίζεται ἐκεῖσε μέ τζαούσην καὶ με βασιλικόν ὀρισμόν" ἔγρα-
 φεν ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1757 Σεραφεῖμ Β' τῷ Ἀλεξανδρείας Ματθαίῳ - "Μετα-
 πέμψάμενος (-ὁ Ἐπίτροπος) τοίνυν αὐτόν (-Καλλίνικον) εἰρκτῇ παραδί-
 δωσι καὶ μηνύει τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐκλέξασθαι πατριάρχην" διὸ συναχθέν-
 τες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τῇ κατὰ τὸν Παλατῶν, ἐκλέγουσι
 τὸν Φιλίππουπόλεως Σεραφεῖμ, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν αὐλὴν ἐφόρεσεν ὁ
 πατριάρχης χλαμύδα, καὶ ἐζήτησαν κοινῇ νὰ ἐξορισθῇ ὁ Καλλίνικος εἰς
 τό Σινᾶ, ὃ καὶ γέγονε, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ λ' Ἰουνίου (σημ. πιθανῶς ἀντί :
 Ἰουλίου) ἔγινεν ἡ μετόθεσις τοῦ Σεραφεῖμ (*Υψηλ.) - "Ψῆφός καὶ γνώμη
 ἀπάντων τῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων, πλήν τριῶν, καὶ θελήσει παντός
 τοῦ χριστιανικοῦ συστήματος, ἀρχόντων τε καὶ ἰδιωτῶν" ἐξελέγη ὁ ἀπὸ
 Φ. Σεραφεῖμ, "μετετέθη δέ εἰς τὸν πατριαρχικόν θρόνον τῇ εἰκοστῇ ἐβδό-
 μη Ἰουλίου" (κατάλ. Π. Δημάρη). - "Συνελθόντες (οἱ ἀρχιερεῖς) ἐξελέξαν-
 το ἐξελέξαντο πατριάρχην τὸν ἀπὸ Φ. Σεραφεῖμ καὶ διὰ κοινῆς ἀναφορᾶς,
 πρὸς τὸν καμακιώτατον καὶ κύριον Ἐπίτροπον τῆς Βασιλείας τοῦτον μὲν ἡτ-
 τήσαντο ὡς πατριάρχην, τὸν δέ παναγιώτατον κύριον Κύριλλον τοῦ θρόνου

Σεραφεῖμ Β' τῷ
 Ματθαίῳ
 1936 203-207

ἐξέωσαν... Τῇ γοῦν εἰκοστῇ ἐβδόμῃ Ἰουλίου τοῦ πεντηκοστοῦ ἐβδόμου ἔ-
τους, μοναρχοῦντος τῶν Ὁθωμανῶν Ὁσμάνη τοῦ Γ' οἱ τε ἐνδημοῦντες τῇ
κπόλει ἀρχιερεῖς καί οἱ κληρικοί μετὰ τοῦ κοινῇ ψήφῳ καί γνώμῃ ἐκλεχ-
θέντος πατριάρχου κυρίου Σεραφεῖμ, παρέστησαν τῷ Ἐπιτρόπῳ καί λαβόν-
τες τὰ συνήθη καββάδια εἰς βεβαίωσιν τῆς ἐκλογῆς ἐπανήλθον ἐνδόξως
εἰς τό πατριαρχεῖον καί γενομένης τῆς μεταθέσεως, ὡς νενόμισται, ἀν-
ευφήμησαν οἰκουμενικόν πατριάρχην τόν παναγιώτατον κύριον Σεραφεῖμ" ("(
(Μακρ.)" Φορέσας δέ τήν νύκτα τήν χλαμύδα Σεραφεῖμ ὁ Ἀλβανίτης... διὰ
τό ἐγκλεισθῆναι τὰς θύρας τῆς πόλεως οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τό πατριαρχεῖον
ἀλλ' εἰς τήν ἔξω τοῦ Κυνηγοῦ ἐκκλησίαν τοῦ Προδρόμου..." (Συν. διήγ.)

Συνδυάζοντες πρός ἀλλήλας τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας συνάγομεν ὅτι ἡ
ἐκλογή τοῦ Σεραφεῖμ διενηργήθη δύο ἡμέρας πρό τῆς ἐξώσεως (24 Ἰου-
λίου 1757) τοῦ Καλλινίκου ἀπό τοῦ θρόνου, ἥτοι τῇ 22 μ. Ἰουλίου 1757)
καί μάλιστα ἐν τῷ ναῷ τοῦ Τιμίου Προδρόμου τοῦ Σιναϊτικοῦ μετοχίου,
ἀδυνατοῦ οὔσης τῆς σθναθροίσσεως τῶν ἀρχιερέων ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ
ἅτε παραμένοντος εἰσέτι ἐν τοῖς πατριαρχείοις τοῦ Καλλινίκου - ὅτι
τήν νύκτα τῆς 25 Ἰουλίου ἰ.ε. ἐφάνισθεῖς ἐνώπιον τοῦ Μ. Βεζύρου
ἐνεδύθη τήν χλαμύδα, ἀναγνωρισθείσης οὕτω πολιτικῶς τῆς ἐκλογῆς αὐ-
τοῦ καί ὅτι τήν ἐπομένην (ἥτοι τήν 26 ἰ.μ. καί ε.) ἐγένετο ἡ μετάθε-
σις, δηλ. ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Σεραφεῖμ, συμφώνως καί πρός τήν σωζομένην
σημείωσιν ἔχουσιν ὡς : "1757, Ἰουλίου 26, ἡμέρα σαββάτῳ προσφώνημα
ἐπὶ ἐγχειρίσει πατερίτσας τῷ ἀπό Φ/πόλεως Σεραφεῖμ πατριάρχη".

Ἰδιαιτέρας μνείας ἄξιον ἐκ τῆς πατριαρχείας Σεραφεῖμ Β' τυγχάνει
τό ἐξῆς γεγονός : "Συναχθέντες (τό ἱερατικόν καί λαϊκόν σύστημα) παρὰ
τῷ πατριάρχῃ ἐγράφη μαγζάρι, ἐν ᾧ παριστῶντες τήν παναθλίαν κατὰστα-
σιν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καί τό ὑπέρογκον χρέος παρεκάλουν τό νά μήν
εἰσακούηται ποτε ὁποῖος ἤθελε ζητήσῃ πατριαρχεῦσαι χωρίς μαγζάρι τῶν
ἀρχιερέων, καί νά πληρῶνῃ τὰ ἔξοδα τῆς νέας πατριαρχείας ἐξ ἰδίων ὁ-
ποῖος ἤθελε πατριαρχεῦσαι εἰς τό ἐξῆς, καί νά μήν ἐπιφορτίζεται δι'
αὐτά οὐδὲν ὀβολός εἰς τό κοινόν τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐβούλλωσαν
καί ὑπέγραψαν τό ἔγγραφον αὐτό ὃ τε πατριάρχης καί ὅλοι οἱ ἐνδημοῦν-

τες ἀρχιερεῖς ὡς καὶ οἱ ποτὲ παραιτησάμενοι καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες ἡ/
 μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, καὶ ὅλοι οἱ προεστῶτες καὶ γέροντες ὅλων τῶν
 ρουφετίων, παρακαλοῦντες τὸν ἄνακτα νὰ γένη φερμάνι μέ χάττι-χουμαγιούν
 καὶ τὸ ἔδωκαν εἰς χεῖρας τοῦ πατριάρχου διὰ νἀνεργήσῃ..." (Ψηλ.) Κα-
 τὰ 8/βριον 1759 ὁ σουλτάνος Μουσταφᾶς Γ' ἔξεδωκε τὸ ζητηθέν χάττι-χου-
 μαγιούν, ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν κορυφαῖον τῶν ἀρχόντων τοῦ γένους
 τῶν χριστιανῶν, τὸν πατριάρχην τῶν Ῥωμαίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως".

Σεραφεῖμ ὁ Β' ἦτο "ἡπειρώτης τὸ γένος, εὐσεβὴς ἐξ εὐσεβῶν, εὐπατρί-
 δης, φιλογενῆς, φιλότιμος, τολμηρὸς, γενναῖος, νοήμων, εὐμαθὴς μᾶλ-
 λον ἢ πολυμαθὴς, ὁρμητικὸς οἷς ἔδοκει συμφέρειν, θυσιαπάλλακτος ὧν εἶ-
 χετο· ἐν πράγμασιν εὐεπὴς βολος, εὐμήχανος τὰ ἀρέσκοντα αὐτῷ διαπράξα-
 σθαι τὸν ἐπιχωριάζοντα τρόπον· παρεζήλου γάρ καὶ ἐξέμαθε τῶν κρατούν-
 των τὴν πολιτικὴν καὶ τὸ ἀρχικὸν αὐτῶν ἥθος ἀπεμάξατο· σύνοιδε μέντοι
 καὶ τῆς ἰδίας ἀξίας τὰ καθήκοντα, ἐν οἷς καὶ τὰ μέγιστα ἐφιλοτιμεῖτο
 καὶ τοῖς εἰλικρινῇ τὴν ἀρετὴν κατορθοῦσιν ἡσμενίζετο καὶ διάπυρος ζη-
 λωτής ἦν τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ κηδεμῶν
 ἐπιμελέστατος· καὶ εἰ μὴ φίλαρχος καὶ φιλοχρήματος ἦν, οὐκ ἂν βαρὺς
 καὶ ὑπέρογκος ἔδοξε καὶ τοῦ παντός ἐπαίνου ἦν ἄξιος" (Σ. Μακρ.) Ἡ φι-
 λαρχία αὕτη καὶ φιλοχρηματία τοῦ Σεραφεῖμ συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς
 τὴν πρῶσιν αὐτοῦ. Λέγεται μάλιστα ὅτι καὶ αὐτός ἐστι ὁ "ἐπίτροπος" δὲν
 εἶχε πλέον ὑπόληψιν εἰς τὸν πατριάρχην Σεραφεῖμ μαθὼν τὸ φιλοχρηματι-
 κὸν του" (Ψηλ.). Διὰ ταῦτα "μηκέτι δίκαιον ἀνέχεσθαι ἡγησάμενοι
 συνίσταντο ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀριστοκρατίας οἱ τε τῶν ἐνδηρούν-
 των ἀρχιερεῖς καὶ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ τῶν ἀρχόντων οὐχ ἐλάσσονες, καὶ
 ὁμονοήσαντες ἀμεταθέτως ἀπὸ κοινῆς γνώμης κατεψηφίσαντο καὶ διέπρα-
 ξαν τοῦτου τὴν ἔξωσιν" (Μακρ.) Ταῦτα ἐγένοντο κατὰ Μάρτιον 1761. Κατὰ
 τὸν Ψηλάντη, ἡ σκέψις τῶν ἰθυνόντων τῆς ἐκκλησίας περὶ ἐξώσεως τοῦ
 Σεραφεῖμ ὑπεβλήθη κατ' ἀρχάς τῷ καπικεχαγιᾶ Ἀλῇ καὶ δι' αὐτοῦ τῷ Μ.
 Βεζύρη Ραγῇπ πασᾶ, ὅστις "ἐδέχθη καὶ εἶπε νὰ δώσουν λίβελλον τῷ ἄνα-
 κτι κατὰ τοῦ πατριάρχου, οὗ γενομένου ἐπροστάχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς ἐκλέ-
 ξασθαι πατριάρχην. Προβαλλόντες τὸν Κύριλλον (-τόν ἐν Ἀνίφ Ὀρει

ἐξόριστον πρ. ΚΠόλεως) ἤκουσαν τό "δέν γίνεται", διὰ τὴν ἀπουσίαν. Ἐσηκώθη οὖν εὐθύς ὁ Σ. εἰς τόν τζαουσλάρ-ἐμινὴ διὰ νὰ ἐξορισθῇ εἰς τό ὄρος... τῇ ὑστεραίᾳ συνελθόντες εἰς τό πατριαρχεῖον ἐπροβλήθη τό ὄνομα τοῦ Ἰωαννικίου... καί ἐξελέχθη ὁ Χαλκηδόνης Ἰωαννίκιος τῇ κε' Μαρτίου". Ὁ Μακράϊος ἀναφέρει τὴν κατ' Μαρτίου ὡς ἡμέραν ἐκλογῆς τοῦ Ἰωαννικίου - τοῦτο συμφωνεῖ καί πρὸς τὸ κατωτέρω δημοσιευόμενον σχετικόν "ὑπόμνημα" - ἀλλὰ συγχρόνως καί ὡς ἡμέραν ἐξώσεως τοῦ Ζεραφεΐμ. Καί δὴ τῇ κατ' Μαρτίου τοῦ ἐξηκοστοῦ (πρώτου) σωτηρίου ἔτους δόντες ἀναφοράν πρὸς τοὺς κρατοῦντας ἐξέωσαν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τόν παναγιώτατον κύριον Ζεραφεΐμ καί ἀντ' αὐτοῦ ἐκλεξάμενοι τόν πρώην Ἰεκίου... "Ἀρα ἡ ἔξωσις τοῦ Σ., προπαρασκευασθεῖσα καταλλήλως συνετελέσθη τῇ 26 Μαρτίου, ὅπως αὐθημερόν ἐγένετο καί ἡ καθαίρεσις αὐτοῦ.

Ὁ Ζεραφεΐμ εὐθύς ἀμείψας ἀπεστάλη ἐξόριστος εἰς "Αθω." Λίαν ἐντίμως διελθὼν διὰ τῆς μεγάλης αὐτῆς πόλεως διὰ ξηρᾶς ἀπῆλθεν εἰς τό ἅγιον ὄρος, εἰς ὃν ὠρίσται τόπος" (Μακρ.) πιθανῶς ἀρχικῶς εἰς τὴν ἰ. μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, κατὰ Κύριλλον τόν Αὐριώτην, πιθανώτερον ὅμως εὐθύς εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Βατοπεδίου, πρὸς τοὺς πατέρας τῆς ὁποίας διεβιβάσθη ὀλίγον ἀργότερον προσταγή περί βιαίας εἰσπράξεως τῶν πρὸς τό Κοινόν ὀφειλομένων τοῦ Ζεραφεΐμ. Τότε ἀκριβῶς, τῷ 1762, ἐφυγαδεύθη ἐκείθεν τῇ εἰδήσει καί βοηθείᾳ τῶν πατέρων τοῦ μοναστηρίου καί ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν ἐκρύβη εἰς τό Σταυροδρόμι.... Ὁ Σ. ἀπὸ τό Σταυροδρόμι ἔγραψε πᾶσι τοῖς προύχοσι τῶν Ῥωμαίων προσκλαιόμενος καί κατηγορῶν τόν τρόπον, ὁποῦ ἐμεταχειρίσθη (ὁ Ἰ.) διὰ τὴν ἀποπλήρωσιν τῶν ἐπιφορτισθέντων χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπολογίαν του... ἀναφανείς ('Ἐπὶ Σαμουήλ Α') καί ἀπολογηθεὶς... πληρώνει ^{εἰς} τὸ Κοινόν... καί λαβὼν ἐξοφλητικόν ἀπῆλθεν εἰς τό ἁγίωνυμον ὄρος δοθείσης αὐτῷ ἀδείας νὰ ἀπέρχεται τό θέρος καί εἰς τό μοναστήριον τοῦ ἁγίου Προδρόμου τό κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ζερρών" ('Υψηλ.). Τό κατωτέρω δημοσιευόμενον σχετικόν ἔγγραφον - ἀπὸ Ἰανουαρίου 1764 - παρουσιάζει τόν Ζεραφεΐμ ἐπιθυμοῦντα ἡσυχάσαι τε εἰς τό ἐξῆς καί διαπεράναι τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἐν

τινι τόπῳ ἡσυχαστικῷ καὶ ἀταράχῃ..." συνεπῶς τὸ ἐν λόγῳ μοναστήριον δέν φαίνεται ὀρισθέν ὡς θερινός, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ὀριστικός τόπος διαρκοῦς ἀναπαύσεως καὶ διαμονῆς τοῦ Ζεραφείμ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ Σ. ὑπέστρεψεν εἰς Ἅγιον Ὅρος καὶ πιθανῶς κατὰ τὴν β' ταύτην μετάβασιν ἐκεῖ προετίμησεν ὡς ὀριστικόν ἡσυχαστήριον αὐτοῦ ἐνδιαίτημα τό ἀπὸ τῆς μονῆς Βατοπεδίου ἐξαρτώμενον κελλίον τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, ἀνακαινίσας αὐτό. Ἐκεῖ ἐφησύχαζεν ἀπὸ τοῦ 1764 μέχρι τοῦ 1771, ὅτε ἀναχωρήσας ἐξ ἁγίου Ὁρους ἀπῆλθε πρὸς τὸν ἐν Παρναξίᾳ ναυλοχοῦντα Ρωσ. στόλον ἀπολύσας ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ρώσους. Ἐξ ἀφορμῆς τούτου ἡ Ἐκκλησία προέβη εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ζεραφείμ, ὅστις ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Ρωσσίαν γενόμενος δεκτός μετὰ πάσης τιμῆς καὶ φιλοξενίας, ἀπὸ μέρους Αἰκατερίνης τῆς Β'. Φέρεται ζῶν τῷ 1781-82. Ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ἱ. μονῇ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ ἐν *Субот* (Οὐκρανίας), παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ ἐν Κῶ ἀναπαυθέντος "καὶ ἀκεραίου καθεμένου" διατηρουμένου Ἀθανασίου Γ' τοῦ Πατελλάρου. Ἀντίγραφον τῆς εἰκόνης τοῦ Ζεραφείμ εὑρηται ἐν τοῖς Πρ. χείοις ΚΠόλεως.